

Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája

2025

Eger híres sakkozói

Diákolimpián

Saját fénykép, készült 2025. februárjában

Felkészítő tanár:

Katonáné Hajdu Ilona

Készítette:

Prokaj Dominik Dénes 7.b

**Egri Balassi Bálint Általános Iskola Tinódi Sebestyén Magyar-Angol Két Tanítási
Nyelvű Tagiskolája, 3300 Eger, Vallon utca 2.**

Eger, 2025.

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	3
1. Miért választottam ezt a témát?	3
2. Kutatási módszereim	3
3. A témám tudományterületi elhelyezése	3
II. A sakk, mint szellemi sport	3
1. Eredete	3
2. A játék bemutatása	4
III. Híres egri sakkozók és mestereik.....	6
1. Gledura Benjámín (1999. július 4.).....	6
2. Lázárné Vajda Szidónia (1979. jan. 20.)	8
3. Interjú	9
IV. Versenyeredényeim:.....	10
V. Melléklet.....	10
VI. Forrásjegyzék	11

I. Bevezető

1. Miért választottam ezt a témát?

A sakk számomra a hétköznapi kikapcsolódást jelenti, türelmemet fejleszti. Óvodáskoromban ajándékba kaptam egy nagy fa sakk-készletet és a papám tanított sakkozni. 4. osztályos koromban kezdtem el sakktanóra járni, elsősorban Imre bácsihoz. Az első sakkdíakolimpiámhoz képest látták edzőim a fejlődésemet. 2022 óta több településen versenyzek, és kitűnő eredményeket érek el. 2023-ban leigazolt versenyző lettem az Egri Bolyky Bástyá SE-ben. Bár sokan azt hiszik, hogy a sakk nem sport, de sport csak a játék a szellemi sportok kategóriájába tartozik.

2. Kutatási módszereim

 Teoretikus: anyaggyűjtés során felhasználtam a szakirodalmat, segítségül hívtam az internetes forrásokat is.

 Empirikus: interjút készítettem Rauch Ferencsel és Sr. Vajda Alberttel sakkedzőkkel.

3. A témám tudományterületi elhelyezése

Logikatudománya, szellemi sport

II. A sakk, mint szellemi sport

1. Eredete

A sakk őse: az Indiából származó csantgura játékot már a 6. századtól játszották. A század végén átkerült Perzsiába, hogy tovább finomítsanak a szabályokon. A játék a 9. században megjelent Európában, a játékok könyvét 1283-ban készítették el. A mai sakkjáték szabályrendszere a 15. században alakult ki. Mostanában egyre több híveket szerez az egész világon.

A sakk, mint játék, a 18. században vált népszerűbbé Európában, a sakkozók kávéházakban találkoztak. Játשמákat váltottak egymással, ezeket elemezték, vitatkoztak az elméleten. Az első világbajnok: Wilhelm Steinitz volt.

2. A játék bemutatása

- 1. lépés: A tábla felállítása

A sakkjátékot 2 fél játssza.

A játszma kezdetén a sakktáblát úgy kell elhelyezni, hogy mindkét játékosnak a jobb kezéhez essen a fehér (vagy világos) színű sarokmező.

Sakkfigurák bemutatása, lépések:

- **Futó:** Csak átlósan léphet a saját színén.
- **Huszár:** Mindig l-alakban ellentétes színű mezőre léphet.
- **Gyalog:** Alaphelyzetben két mezőt léphet, de utána már csak 1-et.
- **Bástya:** Vízszintesen és függőlegesen léphet.
- **Vezér:** A legerősebb figura, vízszintesen, függőlegesen és átlósan léphet.
- **Király:** A legfontosabb figura, vízszintesen, függőlegesen és átlósan léphet 1-et.

Fogalmak:

Fenyegetések:

- **Matt:** Amikor sakkban van a király, de nem tud lépni.

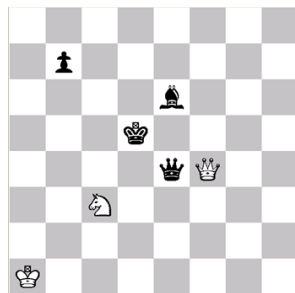

Saját fotó, készült 2025. március 5.

- **Patt:** Amikor nincs sakkban a király, de nem tud lépni.

- **Sakk:** Amikor az ellenfél valamelyik figurájával megtámadja a királyt.

- **Sakk elhárítása=**

1. Leütöm az ellenfél figuráját.
2. Egy másik figurát berakok a sakkadó tisztt és a király közé.
3. Kilépek a királlyal egy olyan mezőre, ahol az ellenfél nem adhat sakkot.

játéktípusok:

- **Bullett:** 1perces vagy annál rövidebb játszmák.
- **Blitz:** 3-5 perces játszmák
- **Rapid:** 10-15-20 perces játszmák.
- **Standard:** 30 perces vagy annál hosszabb játszmák.
- **FIDE:** (Fédération Internationale Des Échecs) Nemzetközi Sakkszövetség.
- **Sánc:** Amikor a király elbújik a gyalogok mögé, míg kijön a bástya a centrum felé.

- **Centrum:** A tábla közepe. pl: d4, e4, d5, e5 mezők.

Megnyitások:

- A00: Rendhagyó megnyitások (pl: Anderssen megnyitás)
- A01-A99: Zárt megnyitások (pl: Angol megnyitás)
- B00-B99: e4-es megnyitások (pl: Szicíliai védelem, Caro-Kann védelem)
- C00-C99: Nyílt megnyitások és a Francia védelem
- D00-D99: Félig nyílt megnyitások (pl: Vezércsel)
- E00-E99: Katalán megnyitás és indai védelmek

Mesteri címek:

- Mesterjelölt: CM
- Nemzetközimester: IM
- Fidemester: FM
- Nagymester: GM

III. Híres egri sakkozók és mestereik

Egri Bolyky Bástyá Sakk Egyesületben 2023 óta játszom, sakkedzőm id. Vajda Albert és Rauch Ferenc szakosztályvezető. Ebben az egyesületben kezdte meg pályafutását Eger két kiemelkedő, jelenleg is aktív sakkozója Gledura Benjámín és Lázárné Vajda Szidónia. Rauch Ferenc, szakosztályvezetővel készített interjú során megtudtam: „Gledurának Egerben sose ment. Egész évben egy partit vesztett, az egri versenyen háromszor is kikapott. Szerettem volna, hogy nyerjen Agria Versenyt, de sohasem nyert.” Feri bácsi elmondása szerint Benjámín se tudta, hogy mi lehet ennek az oka.

1.Gledura Benjámín (1999. július 4.)

Az interjú során is elhangzott, hogy Benjamin öt évesen elkezdett sakkozni. Tehetségét hamar felismerték és 8 évesen már IV. helyezett volt a korcsoportos Európa-bajnokságon. 2013 januárjától Európában ranglistavezető, a világlistán pedig másodikként tartják számon. A sakk mellett úszásban is ígéretes tehetség: magyar bajnok volt 2010-ben és diákolimpiai bajnok 2012-ben.

Az edző, Bódi Tamás viszont nem adta fel. Az ovis sakkozót benevezte a városi olimpiára, ahol mindenki meglepetésére fölényes legyőzte a nála idősebbeket is.

Nyolcévesen már a sakktáblánál ült, Mészáros András kezdte tanítani, aki többek között Polgár Judittal is foglalkozott korábban. Aztán választani kellett. Úszás vagy sakk? Benjámín a sakk mellett döntött.

2023-ban az Európai Bajnokságon 7,5 ponttal szerepelt a legjobban, verseny közben állt a 2.helyen is, de az utolsó előtti fordulóban elszenvedett vereségeért nem a dobogón végzett. Viszont a 24.hellyel is kijutott a világkupára.

2024-ben a 45. Sakkolimpián 10 partiból 7pontot szerzett, végül a csapat a 11. helyen végeztek.

Eredményei:

- 2007. Országos Bajnokság Szeged 2. hely
- 2008. Rapid Európa Bajnokság 4. hely
- 2009. Korosztályos EB: 1. hely
Korosztályos Rapid EB 1. hely
OB Rapid Szombathely 1. hely
Korosztályos OB: 1. hely
- 2010. Diákolimpia Debrecen 1. hely
Rapid EB Szabadka 1. hely
- 2011. Rapid OB Szombathely 1. hely
Korcsportos OB Celldömölk 1. hely
Brazília, Világbajnokság 2. hely
VB U18 Csapat EB Pardubice 2. hely
legjobb pontszerzőhely Első nemzetközi mester norma
- 2013. FIDE értékszám:2385, Európa ranglistavezető, világranglista 2.

Gledura Benjám fiatalon megtapasztalta a sakkozók magányosságát. Fotó: Koncz Márton

URL: <https://magyarnemzet.hu/sport/2024/11/gledura-benjamin-sakk-interju> letöltési idő: 2025. 03. 05.

2.Lázárné Vajda Szidónia (1979. jan. 20.)

Az Egri Bolyky Bástyá SE csapatának éltáblása döntő érdemeket tudhat magáénak abban, hogy Eger jelenleg NB II-es csapattal rendelkezik.

A nemzetközi mesteri címmel rendelkező Lázárné Vajda Szidónia eddig hat alkalommal (2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2016) szerepelt magyar színekben a sakkolimpián.

Ezek közül 2004-ben a második táblán a mezőny legjobbjá volt, ezzel egyéni aranyérmet nyert. Ötször (2003, 2005, 2007, 2009, 2015) képviselte Magyarországot csapat Európa-bajnokságokon.

A 2003-as kontinensviadalon a magyar női csapat ezüstérmeskét zárt Örményországgal holtversenyben.

Vajda Albert örömmel számolt be arról, hogy az öt fős utazókeret tagja az egri egyesület vendégjátékosa is: Lázárné Vajda Szidónia.

2024 Szeptemberében a Budapesten rendezett 45. Sakkolimpiára figyelt a világ, hogy Lázárné Vajda Szidónia remekül helyt állt.

A megszerezhető kilencből hét ponttal, veretlenül, az első számú női csapat legmegbízhatóbb tagjának számított. Saját tábláján a hatodik legjobb eredmény érte el.

kép forrása: <https://www.nool.hu/hazai-sport/2024/09/ismet-nyert-a-ket-legjobb-magyar-csapat-a-sakkolimpian> letöltési idő: 2025. 02.25

3. Interjú

Interjú Rauch Ferencsel:

1. Melyik verseny volt az ahol megszerezte Gledura a nagymesteri címet?

Nagymesteri címet csak körmeccsen lehet szerezni és nem Egerben szerezte meg.

2. Hogyan, milyen módszerrel tanította Gledurát?

Gledurát én nem tanítottam, voltunk vagy 5-en edzők. Többen lelkesedtek érte, mivel én szakosztály vezető is vagyok, ezért átadtam Bódi Tamásnak ekkor még Bendzsi 5 éves volt.

3. Gledura mikor és ki által jutott be a felnőtt csapatokba: a Nagykanizsába és a Magyar férfi válogatott Sakkolimpián induló csapatába?

Amikor Bendzsi nagymester lett, akkor kiment egyetemre Amerikába.

4. Hol szerezte meg Gledura a 2600-os élőpontoszámát?

Nem egy versenyen, ők már 10-es élőpontokat szereznek egy versenyen, ahogy járta az egyetemet nagyon visszaesett 2650 fölötti élőről lement 2610-re.

5. Gledurának volt olyan versenyekből, amit megőrzött emlékként?

Gledurának Egerben sose ment. Egész évben egy partit vesztett, az egri versenyen háromszor is kikapott. Szerettem volna, hogy nyerjen Agria Versenyt, de sohasem nyert.

Interjú Sr Vajda Alberttel:

1. Önön kívül, volt-e még valaki, aki tanította Szidóniát?

Voltak, nemzetközimesterek és nagymesterek többen is.

2. Szidónia ugyebár erdélyi székely-magyar származású. Arra lennék még kíváncsi, hogy Romániában mennyire volt nehéz az ön által képviselt pedagógiát Szidóniával kapcsolatban alkalmazni?

Végül is nem volt ezzel problémánk, könnyen megoldható volt.

3. Mi volt, a lányának gyermekként az első jelentősebb sikere?

Gondolom, első sikere az volt, amikor bejutott az országos döntőbe 12 éves korában.

4. Mikor lépte át Szidónia a 2200-as élőpontoszámot?

Nem tudom annyira pontosan megmondani, viszont azt tudom, hogy 2140 élőponttal iratkozott fel az élőlistára. Olyan 14-15 éves kora körül lehetett, amikor már 2200 volt az élője.

IV. Versenyeredményeim:

Városi sakkbajnokság: 3. helyezés

Serdülő sakkbajnokság: 3. helyezés

Sakkdiákolimpia egyéni 2022/23-as megyei döntő: 10. helyezés

26. Tarján kupa sakkverseny: 2. helyezés

Sakkdiákolimpia: egyéni 2023/24-as vármegyei döntő: 5. helyezés

Sakkdiákolimpia csapatbajnokság: 2023/24-as vármegyei döntő: 3. helyezés

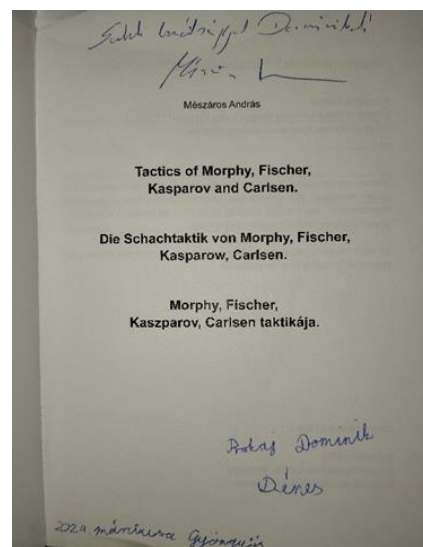
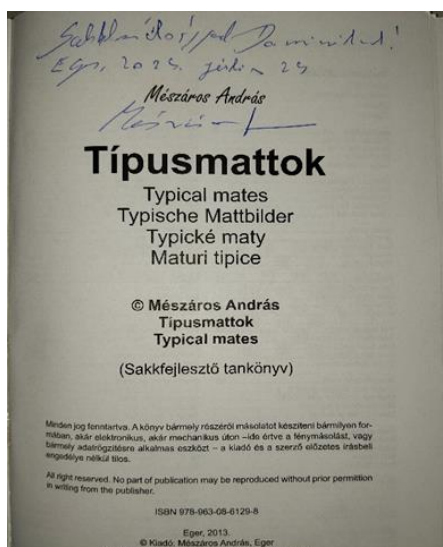
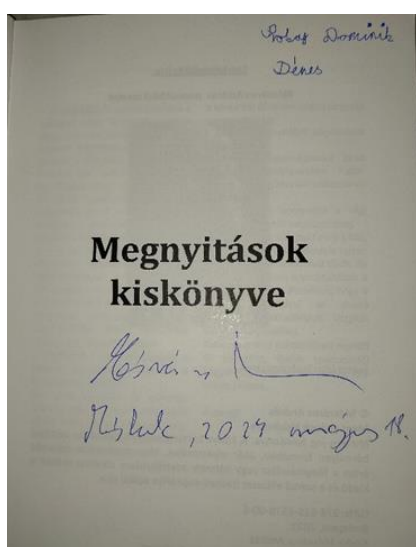
10 város a magyar sakkozásért (Gyöngyös): 2. helyezés

28. Tarján kupa sakkverseny: 3. helyezés

Sakkdiákolimpia: egyéni 2024/25-as vármegyei döntő: 1. helyezés

Sakkdiákolimpia csapatbajnokság: 2024/25-as vármegyei döntő: 1. helyezés

V. Melléklet

Nemzetközi nagymester, Mészáros András által dedikált könyvek, melyet a 2024-ben kaptam tőle.

VI. Forrásjegyzék

- URL: <https://magyarnemzet.hu/sport/2024/11/gledura-benjamin-sakk-interju> letöltési idő: 2025.02.28.
- URL:<https://tehetseg.hu/gledura-benjamin/felfedezettjeink-2013-nemzeti-tehetsegsegito-tanacs-felhivasa-tehetsegpontok> letöltési idő: 2025.01.10.
- URL:<https://www.heol.hu/helyi-sport/2022/07/az-egri-sakk-nagymester-india-elott-utba-ejtett-egy-magyar-bajnoki-cimet> letöltési idő: 2025.01.10.
- URL:<https://www.heol.hu/helyi-sport/2024/10/egri-bolyky-bastya-se-a-sakkolimpia-uj-helyzet-ele-allitotta-lazarne-vajda-szidoniát> letöltési idő: 2025.01.10.
- URL:<https://www.heol.hu/helyi-sport/2022/07/hetedik-sakkolimpiajara-keszul-egri-bolyky-bastya-se-haromszoros-magyar-bajnoka> letöltési idő: 2025.01.10.
- URL:<https://egerhirek.hu/2025/01/22/paradesan-teljesitenek-a-sakkozó-egri-diakok/sport/egerhirek> letöltési idő: 2025.02.28.
- Géczi Zoltán, Halász Ferenc : Első sakk könyvem -Te is lehetsz bajnok! Szalay-Pannon-Literatúra, 2021.
- Magyar Sakkvilág. 2023. április XXI. évf. 4. szám
- Magyar Sakkvilág. 2024. október XXII. évf. 10. szám